

Biskop Atle Sommerfeldt:

Preken Pastoraldag 17.9.2014

«Sendt til verden»

«Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden. Jeg helliger meg for dem, så også de skal helliges i sannheten. Jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som gjennom deres ord kommer til tro på meg. Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg»,
(Joh 17,18-21).

Sendt med budskapet om den involverende og autentiske Gud

Kjernen i den kristne åpenbaring er at Gud hele tiden involverer seg i menneskenes liv. Gud har ikke overlatt verken skaperverket i sin helhet eller menneskene med vår spesielle relasjon til Gud, til vår egen fordervelse der den sterkeste overlever.

Jesus forteller oss i bønnen vi hørte utdrag fra, at han var sendt av Gud med et budskap og et oppdrag. Han var sendt for å sette fanger fri, helbrede syke og forslåtte og fortelle menneskene at Guds nåde er tilgjengelig for alle mennesker og ikke bare en etnisk gruppe eller en spesielt kompetent religiøs forsamling.

Jesus vet at han går inn i korsfestelse, oppstandelse og tilbake til Guds egen dimensjon. Men det betyr ikke at Gud forlater menneskene eller slutter å involvere seg i våre liv. Jesus sender apostlene ut for å forvalte oppdraget blant alle folkeslagene. Det nye Gudsfolket Den hellige Ånd skaper, kjennetegnes ved dåpen, nattverden, evangeliets forkynnelse og helbredelsen av alle mennesker. Guds mirakuløse involvering i verden skjer der dette skjer. Ingen trenger å lete etter himmelske tegn der oppe i skyene eller rystelser i sitt indre eller i fellesskapenes kvaliteter. Det gis ikke annet tegn en Jona-tegnet som er bærekraftig nok på alle steder og til alle tider.

Vi er som prester sendt til verden av kirken - det nye Gudsfolket - med denne invitasjonen til å møte Gud i Jesus Kristus. Hver og en av oss er sendt til et lokalsamfunn og det lokale uttrykk for det universelle Guds folk, det være seg i sogn, prosti eller bispedømme. I den forstand er vi alle misjonærer - forvaltere av Guds nådemidler - i Ord, sakrament og helbredelse.

Prester er sendt til et lokalsamfunn med nådens midler og har i oppdrag å involvere seg i alt det som skjer i dette lokalsamfunnet og med menneskene der. Vi er sendt til mennesker i en tid der hvert eneste individ gis mulighet til å forme sitt eget liv. Det er mange velsignelser med dette i form av frigjøring fra ferdiglagte roller og forventninger. Men det fører også til at tidsånden har et autentisk liv som sitt høyeste ideal.

Denne forventningen om autensitet kan bli et krav som overgår de flestes kapasitet. For hva betyr denne forventningen mer konkret? La meg ta et litt tilfeldig valgt eksempel fra webben om hva det kan bety for lærere. Kristin Østvik bestemmer autensitet for lærere på følgende måte basert på studier av de lærere som får det til:

Autensitet betyr å handle i overenstemmelse med sine verdier og er en samlebetegnelse på ekthet, troverdighet og selvstendighet. Hun operer med 7 autensiteter av typen troverdig, personlig

intensjon, personlig inkarnasjon av budskapet, respekt for elevene, realisere visjonene sine, kunne hva man vil, og samarbeid med kollegene.

Det er mye å hente i dette også for prestene både på prekestolen, i møte med mennesker i glede og sorg og i samhandling med kolleger. Jeg tror på at lærere som makter dette, er gode lærere. Og jeg tror at når Den norske kirkes omdømme i befolkningen er særlig høyt når det gjelder respekt for mennesker, verdiformidling og omsorg er det ikke minst et resultat av kvaliteten i prestenes møte med mennesker enten det er i enesamtaler eller i gudstjenester.

Samtidig omfatter prestens hverdag så utrolig mange møtepunkter. Dersom en blir fanget i et autensitetskrav som en selv skal forme og leve, er veien til nedbrenthet ikke lang. Dersom Jesu sendelse innebærer et slikt krav til de kvinner og menn Den Hellige Ånd sender, kan opplevelsen av evangeliets frigjørende virkelighet oppleves å være langt unna for sendebudet.

Men kjære prester i Borg bispedømme! Det er ikke en slik forventning om din personlige autensitet som er fundamentet sendelsen vår hviler på. Den hviler i tilslutningen til å være bærer av kirkens budskap slik det er overlevert oss fra apostlenes tid. Og kirken har fulgt opp dette ved å gi oss liturgier, roller og prioriteringer som vi går inn. Vi trenger ikke å designe et nytt klesplagg for hver kirkelig handling, vi kan ta på oss de klesdrakter kirken har gitt oss og konsentrere oss om å bære dem på vår måte.

Som ung prestevikar lærte jeg to grunnleggende ting:

- Gammelprosten pratet med kirkeskysskapteinen under transporten som den første presten på 20 år. "Siden du interesserte deg for mitt liv, skal jeg sannelig bli med deg til gudstjenesten og se hva du holder på med," sa skipperen. Gammelprosten levde ikke opp til høye idealer om autensitet, men til alminnelige adferdsnormer i omgangen mellom mennesker som møtes.
- En av mine første begravelser som 23-årig prestevikar: Den gamle fiskeren med never dobbelt så store som mine som på vei bak konas kiste på kirkegården griper hånden min og sier at dette klarer jeg ikke uten å holde i prestens hånd. Jeg vet ikke om han visste navnet mitt og det interesserte han mitt på ryggen også. For han betød det lite om min medfølelse var autentisk eller ikke, det viktigs var at prestens hånd var tilgjengelig for ham. Det var presten, og ikke personen, hånda hans søkte.

Kjernen i kirkens sendelse i vår tid og i våre lokalsamfunn må være å formidle til mennesker som segner under kravene om å skape sitt eget autentiske liv, at Gud stiller kravet om autensitet ett eneste sted: til seg selv. Det er i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus evangeliets autensitet gjenfinnes i våre lokalsamfunn. Vi må gjerne strebe etter den ypperste autensitet, men det er Guds kjærlighet i Jesus Kristus som er fundamentet for livene vår og for tjenesten vår. Dette gode budskap gjelder også oss .

Da finner vi også frem til hvordan enheten i Guds kirke og i Borg bispedømme kan synliggjøres. Den relasjonelle enheten mellom Faderen og Sønnen og Ånden som Jesus beskriver kan vi jo ikke se. Men enheten mellom oss skal være slik at den er synlig for verden - for menneskene i de lokalsamfunnene vi er sendt til i den kirken vi tilhører. Enhetens grunnlag er at vi alle innordner oss den helheten vi er en del av. Vi har i vår sendelse blitt betrodd en del av kirkens sendelse i Borg bispedømme. Andre har fått betrodd andre deler. Vi er frigjort til å gå inn i de gjerninger som er lagt til rette for oss sammen med andre.

Da vil vi erfare at de byrder vi bærer blir lettere fordi det er flere som bærer dem.

Da vil vi kjenne nåden i å være hverandres bønnesvar.

Da vil vi hvile i overbevisningen om at Den hellige Ånd sprer sine nådegaver raust ut til alle dømte - og kanskje noen flere også!

Da får vi nåde til å se at Kristi kropp er et mangfoldig legeme med rom for alle.

Og da vil kanskje verden komme til tro - ikke på deg og meg - men på Jesus Kristus.